

प्रादेशिक पर्यटन विकास योजना सन  
२०२३-२४ अंतर्गत सांगली जिल्ह्यातील  
नवीन कामांना प्रशासकीय मान्यता देऊन  
निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन  
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग,  
शासन निर्णय क्रमांक टिडीएस २०२४/०३/प्र.क्र.७२/ पर्यटन-१  
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,  
दिनांक : ११ मार्च, २०२४.

संदर्भ :- १) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. टिडीएस २०१०/०८/  
प्र.क्र.४६३/ पर्यटन, दिनांक ०४.११.२०१०.  
२) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३,  
दिनांक १२ एप्रिल, २०२३.

**शासन निर्णय :** पर्यटन स्थळांच्या ठिकाणी पायाभूत सुविधा पुरविण्यासाठी प्रादेशिक पर्यटन  
योजनेतर्गत सन २०२३-२४ मध्ये खालील तक्त्यामध्ये नमूद केलेल्या सांगली जिल्ह्यातील कामांसाठी  
रुपये १४४३.०४ लक्ष एवढ्या रकमेस प्रशासकीय मान्यता देऊन स्तंभ क्रमांक ४ येथे नमूद  
केल्याप्रमाणे एकूण रुपये २१६.४५ लक्ष (अक्षरी दोन कोटी सोडा लक्ष पन्नचाळीस हजार फक्त)  
एवढा निधी सन २०२३-२४ मध्ये सांगली जिल्हाधिकारी यांना वितरीत करण्यास या शासन  
निर्णयाद्वारे मान्यता येत आहे. (रुपये लक्षात)

अ.क्र.व जिल्हा	कामे	प्रशासकीय मान्यता	वितरीत करावयाची रक्कम
१	२	३	४
१) सांगली	सांगली जिल्ह्यातील विकास कामे		
१	मौ. बामणोली, ता. मिरज, जि. सांगली येथील भैरवनाथ मंदिर परिसरात वॉल कंपाऊंड करणे	२७.५४	५१.४५
२	मौ. बामणोली, ता. मिरज, जि. सांगली येथील भैरवनाथ मंदिर येथे स्वच्छता गृह बांधणे	११.३२	
३	मौ. बामणोली, ता. मिरज, जि. सांगली येथील भैरवनाथ मंदिर येथे पेव्हिंग ब्लॉक बसविणे	३९.६८	
४	मौ. बामणोली, ता. मिरज, जि. सांगली येथील भैरवनाथ मंदिर येथे भक्तनिवास बांधणे	१५.१४	
५	मौ. बामणोली, ता. मिरज, जि. सांगली येथील भैरवनाथ मंदिर सुधारणा वॉकिंग ट्रॅक व भाविकांना बसणेसाठी स्टील बाकडी	८.५९	
६	मौ. बामणोली, ता. मिरज, जि. सांगली येथील भैरवनाथ मंदिराकडे जाणारा रस्ता कॉक्रीटीकरण करणे	१०१.७८	

७	मौ. बामणोली, ता. मिरज, जि. सांगली येथील भैरवनाथ मंदिर परिसरात पथदिवे बसविणे	३३.९९	
८	मौ. विसूर, ता.मिरज, जि. सांगली येथील दत्त मंदिर ते एस. टी.स्टॅडकडे जाणारा रस्ता कॉक्रीटीकरण करणे	३०.००	
९	मौ. विसूर, ता.मिरज, जि. सांगली येथील दत्त मंदिर येथे भक्त निवास बांधणे	२०.००	
१०	मौ. विसूर, ता.मिरज, जि. सांगली येथील विठ्ठल मंदिरास संरक्षक भिंत बांधणे.	२०.००	
११	मौ. विसूर, ता.मिरज, जि. सांगली येथील दत्त मंदिर येथे स्वच्छतागृह बांधणे, रंगकाम करणे, स्वयंपाक गृह बांधणे, सी.सी.टिव्ही बसविणे, एल. ई.डी. स्ट्रीट लाईट बसविणे	२०.००	
१२	मौ. विसूर, ता. मिरज, जि. सांगली येथील दत्त मंदिर आवारातील राजाराम कदम घर ते सचिन जाधव घर रस्ता कॉक्रीटीकरण करणे	१५.००	
	एकूण	३४३.०४	५१.४५
<b>२) सांगली</b>	<b>सांगली जिल्ह्यातील विकास कामे.</b>		
१	बिरोबा बन आरेवाडी ता कवठेमहांकाळ जि. सांगली येथील पर्यटन परिसरात सुधारणा.	१५०.००	
२	बाणुरगड ताडाचीवाडी, ता खानापुर जि. सांगली येथील पर्यटन परिसरात सुधारणा करणे कमान बांधणे पुतळा बसविणे.	१५०.००	४५.००
	एकूण	३००.००	४५.००
<b>३) सांगली</b>	<b>सांगली जिल्ह्यातील विकास कामे</b>		
१	नृसिंह मंदिर, कुमठे, ता.तासगांव, जि.सांगली येथे पायाभूत व मुलभूत सोयी-सुविधा पुरविणे (अन्नछत्र, संरक्षक भिंत, पार्किंग व अंतर्गत रस्ते, प्रसाधन गृह)	५०.००	
२	संगमेश्वर मंदिर, हरीपुर, ता.मिरज, जि.सांगली येथे रस्ता करणे, पायाभूत व मुलभूत सोयी-सुविधा पुरविणे व विकास कामे करणे (स्वयंपाक गृह व प्रसादालय बांधकाम मुख्य मंदिर दुरुस्ती जिना घाट दुरुस्ती कार्यालय व भक्तनिवास बांधकाम करणे)	१२५.००	७५.००
३	आंधळी, ता.पलूस, जि.सांगली येथील महादेव मंदिरासमोर सभामंडप बांधणे व संरक्षक भिंत बांधणे व महादेव मंदिर परिसर येथे बंदिस्त खोल्या बांधणे व दगडी घाट बांधणे वरस्ता	३०.००	

	कॉक्रीटीकरण करणे		
४	दत्तात्रय मंदिर, औदुंबर, ता.पलूस, जि.सांगली यथील मंदिर परिसरात सोयी-सुविधा करणे (मंदिर परिसरातील अंतर्गत रस्त्यांचे कॉक्रीटीकरण, सभामंडप बांधकाम, परिसर फरशी बसविणे)	१२५.००	
५	भुवनेश्वरी देवी मंदिर, भिलवडी, ता.पलूस, जि.सांगली येथे पायाभूत व मुलभूत सोयी-सुविधा पुरविणे (भक्त निवास बांधकाम, टेरेस वॉटर प्रुफिंग, पेव्हिंग ब्लॉक बसविणे इ.)	१२५.००	
६	श्री दत्तात्रय कुंज निशिधी, माळवाडी (भिलवडी), ता.पलूस, जि.सांगली येथे पायाभूत व मूलभूत सोयीसुविधा पुरविणे (सभामंडप बांधणे)	४५.००	
	एकुण	५००.००	७५.००
४) सांगली	श्री ज्योतिर्लिंग मंदिर, गिरजवडे, ता. शिराळा, जि. सांगली येथील विकास कामे (मंदिराभोवती संरक्षक भिंतीची बांधकाम, पेव्हिंग ब्लॉक बसविणे, रस्ता कॉक्रीटीकरण करणे, सभागृह बांधकाम , मंदिरास दगडी पायऱ्यांच बांधकाम, मंदिराकडे जाणाऱ्या रस्त्यास व मंदिराच्या उत्तर बाजूस संरक्षक भिंत बांधकाम करणे.)	३००.००	४५.००
	एकूण सांगली (१ ते ४)	१४४३.०४	२१६.४५

०२. वरील नमूद कामांसाठी जिल्हाधिकारी, सांगली यांनी सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार कार्यान्वयनीन यंत्रणा नियुक्त करण्यात येत आहे. त्यानुसार खालील अटी व शर्तीचे अनुपालन व्हावे.

**०३. अटी व शर्ती :-**

- १) उपरोक्त कामे दर्जेदार स्वरूपाची व्हावीत, याकरीता स्थापत्य विशारदांची (Theme Based Architect) नेमणूक करुन प्रत्यक्ष कामे नामांकित कंत्राटदारांच्या माध्यमातून करण्यात यावीत व त्या कामांचे योग्य संनियंत्रण आणि गुणनियंत्रण करण्यात यावे.
- २) वितरीत केलेल्या निधीतून खर्च करताना वित्तीय नियमांचे आणि विविध नियमांतर्गत नेमून दिलेल्या कार्यपध्दतीचे पालन करण्यात यावे.
- ३) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी. मंजूर अनुदानापेक्षा जादा खर्च झाल्यास त्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हाधिकारी यांची राहिल व जादा खर्चा प्रित्यर्थ जादा अनुदान उपलब्ध करुन दिले जाणार नाही.
- ४) मंजूर तरतुदीतून करावयाचा खर्च वित्त विभागाच्या प्रचलित आदेशांनुसार करण्यात यावा व मंजूर कामे तात्काळ पूर्ण करावीत.
- ५) पर्यटन विभागाने उपलब्ध करुन दिलेल्या निधीतून केलेल्या कामाच्या ठिकाणी सदर कामे पर्यटन विभागाने प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेअंतर्गत उपलब्ध करुन दिलेल्या निधीमधून केली असल्याबाबतचे फलक लावण्यात यावेत.

- ६) ज्या संदर्भात निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे त्या प्रत्येक योजनेच्या संदर्भात वित्तीय अधिकाराच्या प्रत्यावर्तनानुसार सक्षम प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता घेणे आवश्यक आहे.
- ७) अशा प्रत्येक योजनेबाबत करावयाच्या बांधकामासंदर्भात अथवा खरेदीबाबत किंवा सेवा पुरवठा कराराबाबत वित्तीय नियमांप्रमाणे आवश्यक ती कार्यपद्धती पाळणे आवश्यक आहे. या संदर्भात शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक-संकीर्ण-१००२/प्र.क्र.१५/कोषा-प्र ५, दि. ६ फेब्रुवारी, २००२ च्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन होईल याची खबरदारी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेने घ्यावी. तसेच शासन निर्णय वित्त विभाग क्र.बीजीटी-१०.००/प्र.क्र.५६/२०००/वित्तीय सुधारणा, दिनांक १०.९.२००१ मधील उपाययोजनांची अंमलबजावणी तंतोतंतपणे करण्यात यावी.
- ८) तांत्रिक मान्यता विहित स्तरावर घेण्यात यावी.
- ९) रस्त्यांच्या प्रस्तावित कामांच्या प्रकरणांमध्ये सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या नियमावलीचे पालन करणे बंधनकारक राहील.
- १०) योजनेत स्वरूपाच्या कामासाठी (देखभाल/दुरुस्ती इ.) सदरची तरतूद उपयोगात आणली जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
- ११) सदर कामांपैकी जी कामे तीर्थक्षेत्रांच्या विकासासाठी प्रस्तावित करून देवस्थान/संस्थेच्या जागेवर करण्यात येणार आहेत अशा कामांसंदर्भात सदर देवस्थान/संस्थेकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेणे बंधनकारक राहील. तसेच अशा कामाच्या पूर्णत्वानंतर त्या संदर्भातील देखभाल/दुरुस्ती, संबंधित संस्थेने करण्यासंदर्भात संचालक, पर्यटन संचालनालय व संबंधित जिल्हाधिका-यांनी संबंधित देवस्थान / संस्थेबरोबर करारनामा करणे बंधनकारक राहील. अशा प्रकारच्या देखभाल दुरुस्तीकरीता शासनाकडून यापुढे कोणत्याही प्रकारचा निधी उपलब्ध करून दिला जाणार नाही, याची नोंद घेण्यात यावी व तशी अट करारात अंतर्भूत करण्यात यावी. तसेच या कामामुळे निर्माण होणाऱ्या सर्व सुविधा तसेच पर्यटन स्थळ सर्व नागरीकांसाठी खुले राहील, अशी अट करारात समाविष्ट करण्यात यावी.
- १२) सदर निधीतून करावयाच्या कामांची भौतिक प्रगती तसेच निधीतून होणा-या खर्चाची मासिक विवरणपत्रे दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास व पर्यटन संचालनालयास न चुकता सादर करावीत. तसेच काम पूर्ण झाल्यानंतर पूर्णत्वाचा दाखला आणि निधीबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र न चुकता शासनास व पर्यटन संचालनालयास सादर करण्यात यावे.
- १३) जिल्हाधिकारी, सांगली यांनी काम कोणत्याही अन्य योजनेतून / निधीतून पुर्ण करण्यात आले नाही याची खात्री करूनच निधीचे वितरण करावे. मंजूर असलेले काम कोणत्याही अन्य योजनेतून / निधीतून पुर्ण करण्यात आले असल्यास संबंधित कामास वितरित केलेला निधी शासनास परत करण्यात यावा व झालेल्या अनियमिततेबद्दल संबंधितांवर उचित कारवाई करण्यात यावी.
- १४) उर्वरित निधीची मागणी करताना उपयोगिता प्रमाणपत्र व कामाची गुणनियंत्रण यंत्रणेद्वारे प्रत्यक्ष तपासणी करून कामाच्या गुणवत्तेबाबत व कामाच्या सद्यस्थितीबाबतचा प्रमाणित अहवाल (छायाचित्रांसह) शासनास सादर करण्यात यावा.
- १५) सदर काम पूर्ण झाल्यानंतर सदर कामाच्या देखभालाची तसेच इतर अनुषंगिक कामांची जबाबदारी कार्यान्वयीन यंत्रणा व संबंधित संस्था यांची राहील.
- १६) काम पूर्ण झाल्यानंतर सदर पर्यटक सुविधा तात्काळ उपयोगात आणण्याच्या दृष्टीने काम सुरु असतानाच पूर्व नियोजन करावे.

०४. वर नमूद करण्यात आलेला खर्च हा सन २०२३-२४ या वर्षाच्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीमधून मुख्यलेखाशीर्ष "मागणी क्रमांक झेडडी-४, ३४५२-पर्यटन, पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१ पर्यटन केंद्रे (०२) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना, (०२) (१८) पर्यटन

विकासासाठी विविध ठिकाणांसाठी मूलभूत सुविधांकरीता अनुदाने (३४५२ १९५८) ३१ सहायक अनुदाने" या लेखाशिर्षाखालील मंजूर तरतुदीमधून भागविण्यात यावा. या प्रकरणी मंजूर करण्यात आलेल्या (प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेतर्गत) सहायक अनुदानाची रक्कम आहरण करून संबंधितांना वितरीत करण्याकरीता सहायक जिल्हा नियोजन अधिकारी/ जिल्हा नियोजन अधिकारी, सांगली यांना 'आहरण व संवितरण अधिकारी' व जिल्हाधिकारी, सांगली यांना 'नियंत्रण अधिकारी' घोषित करण्यात येत आहे. सदर निर्णयानुसार मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानाची रक्कम त्यांनी जिल्हा कोषागार कार्यालय, सांगली येथे देयके सादर करून संबंधितांना वितरीत करावी. सदर कार्यवाहीबाबतचा अनुपालन अहवाल पर्यटन संचालनालयामार्फत शासनास एक महिन्यात सादर करण्यात यावा.

०५. प्रमाणित करण्यात येते की, वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२ एप्रिल, २०२३ अन्वये देण्यात आलेल्या सूचनेनुसार व अधिकाराच्या मर्यादेत सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत असून वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२ एप्रिल, २०२३ च्या परिशिष्टामधील तपासणीसूची बाबींची व अटींची पूर्तता करण्यात आली आहे.

०६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०३१११०३७५३७२२३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

( मदन सोंडे )  
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. महालेखापाल, महाराष्ट्र - १, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई
२. महालेखापाल, महाराष्ट्र - २, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर
३. महालेखापाल, (स्थानिक निकाय लेखापरीक्षा व लेखा), मुंबई.
४. संचालक, पर्यटन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
५. जिल्हाधिकारी सांगली.
६. जिल्हा नियोजन अधिकारी, सांगली.
७. जिल्हा कोषागार अधिकारी, सांगली.
८. नियोजन विभाग (कार्यासन-१४११/१४४४), मंत्रालय, मुंबई.
९. वित्त विभाग (का.व्यय-१५/ अर्थसंकल्प) मंत्रालय, मुंबई.
१०. अवर सचिव, (अर्थसंकल्प शाखा) पर्यटन व सांस्कृतिक विभाग, मंत्रालय, मुंबई. (यांना आदेशात नमूद करण्यात आलेल्या संबंधित नियंत्रक अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय यांच्याकडे निधी वितरीत करण्याच्या विनंतीसह)
११. निवड नस्ती, कार्यासन-पर्यटन.

\*\*\*